

मनीषा

(ISSN-2583-2271)

इत्याख्यायां शोधपत्रिकायां शोधपत्रप्रकाशनाय आहानम्

गतवर्षमिव अस्मिन्नपि वर्षे संबं-सजनीकान्तमहाविद्यालयस्य स्रातकोत्तरसंस्कृतविभागपक्षतः मनीषाख्या वार्षिकी राष्ट्रिया ई-शोधपत्रिका प्रकाशतां यास्यति । एतदर्थं सुरभारतीसमुपासकेभ्यः संस्कृतसम्बन्धि मौलिकं शोधपत्रं सम्प्रार्थते ।

पत्रप्रेषणस्य अन्तिमदिवसः - २५.११.२०२३

ईसंकेतः - manisha@sabangcollege.ac.in

मनीषाख्या: शोधपत्रिकाया विषये किञ्चित्.....

भारतवर्षस्य निधिभूतं संस्कृतवाङ्मयं मनुजसमाजस्य कल्याणकारीति सर्वविदितं वर्तते । धर्मार्थकाममोक्षरूपपुरुषार्थचतुष्टयस्य साधने मार्गदर्शकरूपेण सृष्टेरादिकालादेव वाङ्मयमिदं दृश्यते । राष्ट्रियैकतासम्पादने अस्य सर्वातिशायि महत्त्वं विद्यते । संबं-सजनीकान्तमहाविद्यालयस्य स्रातकोत्तरसंस्कृतविभागस्य संस्कृतविषयिणी वार्षिकी ई-शोधपत्रिका मनीषा प्रकाशयिष्यते । पत्रिकेयं प्रतिवर्षं निरवच्छिन्नतया प्रकाशतां गच्छति । “मनीषा” इति राष्ट्रियशोधपत्रिकायां भारतवर्षे विद्यमानेषु विविधविश्वविद्यालयमहाविद्यालयविद्यालयेषु कार्यरतानाम् आचार्योपाचार्यसहायकाचार्यगवेषकाणां विविधा मौलिकप्रबन्धाः निबद्धाः सन्तीति कृत्वा इयं राष्ट्रियत्वं सगौरवं निर्वहति ।

शोधपत्रिकाया अस्याः प्रकाशनोद्देश्यम्

जीवने यथा भोजनवस्त्रनिवासादीनामावश्यकता भवति तथैव शिक्षाया अपि आवश्यकता वर्तते । भोजनादिकमस्माकं शारीरिकावश्यकतां पूरयति । शिक्षा च अस्माकं सामाजिकाध्यात्मिकावश्यकतां पूरयति । शिक्षयैव संस्काराः प्राप्यन्ते । शिक्षाहीनः जनः पशुभिः समानो भवति । भारतवर्षे विविधविश्वविद्यालये महाविद्यालये च कार्यरता विविधशास्त्रविशारदाध्यापकाः गवेषकाश्च स्वप्रतिभाबलेन अधीतशास्त्राणां रहस्यं सम्यग्बुद्ध्वा सरलसंस्कृतगिरा लेखान् विलिख्य अस्यां पत्रिकायां प्रकाशयितुं शक्तवन्ति । अतः तेषां लेखकानां ज्ञानसौरभं समग्रे भारतवर्षे विद्यमानानां संस्कृतपाठकानां सविधे एतत्पत्रिकामाध्यमेन प्रसारितं भवति । एतेन संस्कृताध्येतृणाम् अधीतशास्त्रेषु बोधविषयत्वं परिस्फुटं भवति । विदुषां छात्राणां विविधाः शोधलेखाः पत्रिकायाम् अस्याम्

अन्तर्भवन्ति । अनेन नूनमेव पाठकानां ज्ञानवर्धनं यथा भविष्यति, तथैव जनाः ज्ञानार्जनाय प्रेरिता भविष्यन्तीति महतः प्रमोदस्यायं विषयः ।

लेखकानां कृते निर्देशावलि:

- मनीषाख्यायां संस्कृतशोधपत्रिकायां संस्कृतसम्बन्धिविविधतत्त्वानामेव प्रकाशनं भवति ।
- अस्यां पत्रिकायां संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्यां च लिखिताः शोधप्रबन्धा एव गृहीता भवन्ति ।
- प्रेषितेषु शोधलेखेषु विद्वद्दिः परीक्षिताः शोधलेखा एव स्वीकृता भवन्ति । लेखानां चयने संशोधने परिवर्धने च सम्पादकमण्डली एव प्रमाणम् ।
- मनीषाख्यायां शोधपत्रिकायां प्रकाशनार्थं प्रेषिताः शोधलेखाः शुद्धाः, मौलिकाः, प्रामाणिकाः, अन्यत्र कुतचित् पूर्वम् अप्रकाशिताश्च स्युः । एतदर्थं लेखकाः प्रमाणपत्रमेकं प्रयच्छेयुः ।
- शोधप्रबन्धः २०००-२५००संख्यकैः शब्दैः लिखितः स्यात् ।
- मनीषाख्यशोधपत्रिकायाः कृते शोधलेखस्य मूलप्रतिः प्रेषणीया । हस्तलिखितलेखाः छायाप्रतयश्च नैव स्वीक्रियन्ते । केवलं शुद्धटङ्किता लेखा एव गृह्यन्ते । A4-परिमिते पत्रे Unicode-आधारितदेवनागरीलिप्या (Sanskrit 2003, Shobhika Regular, Lohit Hindi, Adobe Devanagari) अधोनिर्दिष्ट-अक्षरमानेन टङ्किताः स्युः । पार्श्वसीमा प्रतिदिशं १-इच्छा देया ।
- प्रबन्धस्य अन्तिमे लेखकस्य नाम, वृत्तिः, सङ्केतः, दूरभाषक्रमाङ्कः, ई-मेलसङ्केतश्च अवश्यं लेखनीयम् ।

शोधलेखे अवश्यं देयाः अंशाः

- शोधशीर्षकम् (यथासम्भवं लघु, विषयवस्तुबोधनसमर्थं च भवेत्) [अक्षरमानम् - १६]
- लेखकनाम [अक्षरमानम् - १४]
- प्रबन्धसारः (१५०-२००संख्यकैः अक्षरैः भवेत्) [अक्षरमानम् - १०, italics]
- कुञ्चीशब्दाः (पञ्च) [अक्षरमानम् - ११]
- विषयः (भूमिकादिरूपेण सज्जितः स्यात्) [अक्षरमानम् - १२]
- बिन्दुः (Points) – [अक्षरमानम् - १२, Bold]
- सहायकग्रन्थसूची [अक्षरमानम् - १२]

पादटिप्पणीनियमाः

- वेद-उपनिषद्-रामायण-भगवद्गीता-महाभारत-पुराण-अष्टाध्यायीसूतग्रन्थादिभ्यः मन्त्राणां श्लोकानां सूक्ताणां वा उद्धरणे तेषां पार्श्वे एव [वाल्मीकीयरामायणम् ५४/३०-३१] इत्येवंरूपेण लेखनीयम् ।
- पठ्कतीनामुद्धरणविषये ग्रन्थः टीकारूपश्वेत् पादटिप्पण्यां मूलग्रन्थेन साकं टीकाया नाम अपि उल्लेख्यम् । यथा-^१कठोपनिषद् १-२-४ मन्त्रस्य शाङ्करभाष्यम्

- मूलग्रन्थेभ्यो यदि पठक्तयः स्वीक्रियन्ते तदा तद्रन्थस्य नाम, अध्यायनाम, श्लोकसंख्यादिकं च प्रदेयम् ।
- आधुनिकग्रन्थेभ्यो पठक्तीनामुद्धरणविषये तु ग्रन्थकारस्य नाम पृष्ठसंख्या च प्रदेया ।
- पादटिप्पण्युक्तग्रन्थानां विस्तृतं विवरणं ग्रन्थसूचीमध्ये प्रदेयम् ।

ग्रन्थसूचीलेखननियमः

- ग्रन्थकारः । (प्रकाशनवर्षम्) । ग्रन्थस्य नाम । सम्पादकः । प्रकाशनस्थानम् : प्रकाशकः । यथा – भर्तृहरिः । (२००७) । वाक्यपदीयम् (ब्रह्मकाण्डम्) । खण्डूडी, सत्यनारायणः (सम्पा.) । वाराणसी : चौखम्बा संस्कृत संस्थान ।

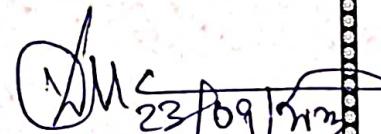
लेखनां प्रेषयाण ई-पलसङ्केतः – manisha@sabangcollege.ac.in

लेखसम्बन्धिजिज्ञासा पूर्वोक्त-ईपलसङ्केतमाध्यमेनैव प्रेषणीया ।

यथासमयं लेखः प्रेषणीयः ।

मनीषाख्याः शोधपत्रिकायाः विषये वैशद्येन ज्ञानाय अस्माकं जालपुटम् अवलोकयन्तु –

<https://sabangcollege.ac.in/e-journals/manisha-a-research-journal-of-sanskrit/>

 डॉ. तपनकमारंदस्त
 Sabang Sajnukanta Mahavidyalaya
 ৮০। লতাপুর। Dist. Paschim Medinipur
 प्रধानसम्पादकः

मनीषा